

doeld als vervolg op de in 1960 te Leiden gehouden artsencursus „Trainingsmethoden in medische psychologie.” Nieuwe gebieden van de huisartsgeneeskunde zijn op deze artsencursus geëxploreerd, nieuwe vormen van aanpak zijn gedemonstreerd. Verheugend was de grote belangstelling voor deze artsencursus, niet alleen van huisartsen, maar ook van vele anderen.

De opening door minister van Maatschappelijk Werk, Dr M. A. M. Klompé, en de sluiting door de toenmalige minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid Mr. Dr C. J. M. A. van Rooy, gaven een bijzonder cachet aan deze artsencursus. De World Health Organization toonde haar belangstelling door het zenden van twee afgevaardigden, Dr Hasenbring uit Kopenhagen en Dr Fry uit Londen; bovendien werden alle buitenlandse sprekers door de W.H.O. gehonoreerd. Alle Nederlandse medische faculteiten werden vertegenwoordigd door een of meer hoogleraren, terwijl er ook uit kringen van het Maatschappelijk Werk en uit de studentenwereld gasten aanwezig waren. De zeer gunstige reacties in de medische en paramedische pers brachten duidelijk tot uiting, dat deze artsencursus opnieuw in een alom gevoelde behoefte heeft voorzien.

Contact met Utrechtse Artsencursus. In het begin van dit jaar werd de Commissie Nascholing benaderd door het bestuur van de Utrechtse Artsencursus, dat wilde trachten aan deze cursus het karakter van een systematische „postgraduate” cursus voor huisartsen te geven. Persoonlijk contact van het dagelijks bestuur met de voorzitter van de Utrechtse Artsencursus, Prof. Dr H. Deenstra, en vele gesprekken in de vergaderingen werden aan dit onderwerp besteed, zonder dat men echter op dit ogenblik nog tot een goede vorm van samenwerking is gekomen.

Contact met de industrie. Het aanbod van een grote farmaceutische industrie, financiële steun aan objecten van nascholing te geven, vormt een probleem, waarvoor de juiste oplossing nog niet is gevonden. Een eerste klein experiment is door het centrum Haarlem ondernomen, waar vertegenwoordigers van een farmaceutische industrie op een avond vragen van centrumleden hebben beantwoord. Dergelijke experimenten zullen moeten worden gestimuleerd, waarbij het echter steeds aanbevelenswaardig blijft, dat naast vertegenwoordigers van de industrie ook een neutraal expert wordt uitgenodigd. De mogelijkheid van financiering van grotere objecten door de industrie, zoals bijvoorbeeld een „reizende academie”, is nog onvoldoende onderzocht.

Programma voor 1962. Beide problemen zijn op deze ene vraag terug te voeren: „Welke is de beste vorm van nascholing voor huisartsen.” Naast het nascholingsonderwijs ex cathedra, zoals dit reeds door vele universiteiten en plaatselijke artsencursuscommissies wordt toegepast, en waarvoor de belangstelling steeds beperkt blijkt, is er een vorm van nascholing mogelijk door gespreksvorming in kleine studiegroepen, waarin de deelnemers een meer actieve rol is toebedeeld. Gunstige resultaten van dergelijke studiegroepen (bijvoorbeeld Alphen aan den Rijn en verscheidene studiegroepen voor medische psychologie) hebben de commissie ertoe gebracht haar aandacht te besteden aan deze vorm van nascholing. Experimenten met nascholing in kleine studiegroepen, die telkens naar behoefte specialisten voor bepaalde onderwerpen kunnen aantrekken, zullen dan ook zo veel mogelijk moeten worden gestimuleerd; veel hoopgeevends kan men hierover lezen in huisarts en wetenschap, centrumactiviteiten, bijvoorbeeld juli 1961 bladzijde 227 en augustus 1961 bladzijde 358.

In haar vergadering van 21 september heeft de Commissie Nascholing besloten, een meer actieve rol te gaan spelen bij de stimulering van nascholingswerk in kleine studiegroepen. Bepaald werd dat ieder lid van de Commissie een paar centrumbesturen zal bezoeken, om door een persoonlijk contact te trachten het oprichten van nieuwe studiegroepen te bevorderen en het nascholingswerk in de groepen te intensiveren. Aan de hand van een door van Lidth de Jeude samengestelde vragenlijst zal bij deze bezoeken tevens worden getracht een inzicht te krijgen in de in elk centrum aanwezige mogelijkheden voor nascholing. De aldus verkregen gegevens zullen door van Lidth de Jeude en Scheeren worden onderzocht, teneinde een

mogelijke coördinatie der aanwezige nascholingsmogelijkheden te bevorderen.

Het is de overtuiging van de Commissie Nascholing, dat de studiegroepen zelf, al zoekende en zich aan elkander spiegelende, de meest efficiënte en meest acceptabele methode van nascholing zullen moeten vinden. Mogelijk zullen in de toekomst op een grote artsencursus enige van deze groepen hun werk kunnen demonstreren, zoals bijvoorbeeld de studiegroep Alphen aan den Rijn dit reeds in het centrum Leiden heeft gedaan.

Contact met Prof. Drogendijk. In het voorjaar van 1961 werd de voorzitter benaderd door Prof. Drogendijk, die huisartsen zoekt, bij wie studenten in de sociale geneeskunde aan de Vrije Universiteit een stage zouden kunnen lopen. Op 2 juni hielden Brühl, Vlamings en van der Meer voor een gecombineerde vergadering van de Amsterdamse Huisartsenvereniging en het centrum Amsterdam voordrachten over: „De stage bij de huisarts als onderdeel van het co-assistent-schap sociale geneeskunde en de opleiding van de arts.”

Contact met de Nationale Raad voor Maatschappelijk Werk. Op 11 augustus 1961 vertegenwoordigden van Lidth de Jeude en Lahr de Commissie op een seminar, georganiseerd door de Nationale Raad voor Maatschappelijk Werk te Arnhem.

Huisartseninstituut. Op 14 december 1961 kwamen Brühl, van Nieuwenhuijzen, Roorda en Lahr bijeen om een aantal punten vast te leggen ten aanzien van de verwachtingen, die de Commissie Nascholing zou kunnen koesteren ten opzichte van het te creëren Huisartseninstituut. In een brief van 15 december 1961 aan de Commissie Nascholing heeft Brühl de besproken punten uiteen gezet, en op 28 december werden deze punten in het N.H.G.-bestuur toegelicht.

Afvaardiging. Brühl en Lahr werden als vertegenwoordigers van de Commissie Nascholing in de gereorganiseerde Landelijke Artsencursus Commissie (L.A.C.C.) benoemd.

Subcommissie Integrale Geneeskunde. De activiteiten van de Subcommissie Integrale Geneeskunde zullen in een afzonderlijk jaarverslag worden behandeld.

Dr J. H. F. Lahr, secretaris

JAARVERSLAG 1961 REDACTIECOMMISSIE „HUISARTS EN WETENSCHAP”

Bij de opstelling van haar jaarverslag 1961 kan de redactiecommissie van „huisarts en wetenschap” herhaling van hetgeen zij in een vorig jaarverslag te berde bracht, nauwelijks ontgaan. Het betreft er gewag van te moeten maken dat de schroom, welke bij collegae-huisartsen aanwezig moet worden geacht om de pen ter hand te nemen, nog allerminst blijkt te zijn overwonnen. Toch blijft de commissie er van overtuigd, dat de wetenschappelijke belangstellingen en werkzaamheden van huisartsen en sommige hunner ervaringen uit de dagelijkse praktijk veel meer leesstof zouden kunnen aandragen, hetzij als zelfstandige artikelen dan wel als bijdragen voor de rubriek „Casuïstiek”. Gebleken is ook dit jaar weer, dat in goede samenwerking met enkele auteurs, die hun reserves wisten te overwinnen, aan qua inhoud leeswaardige bijdragen de gewenste redactionele vorm kon worden gegeven. De commissie verklaart zich daarom andermaal bereid op deze wijze collegae behulpzaam te willen zijn en wil hen daarom bij herhaling opwekken zich ten aanzien van het schrijven van bijdragen voor „huisarts en wetenschap” niet te schroomvallig te tonen.

Toenemende medewerking werd verkregen van de Centra voor de samenstelling van de rubriek „Uit de Centra” en daarmee van een goede rubriek „Het Nederlands Huisartsen Genootschap”. Ook hierbij gold, dat menigmaal in goede verstandhouding — dan wel dat men het werk geheel aan de redactiecommissie endosseerde — aan mededelingen goede redactionele vorm kon worden gegeven, die het lezen van verslagen over Centrum-activiteiten en daarmee activerende wisselwerking konden bevorderen. Overigens meent de redac-

huisarts en wetenschap

5de JAARGANG - No 5 - MEI 1962

<i>Inhoud:</i>	blz.
J. Z. S. Pel en J. Pel-Mellink: Een duizendtal bevallingen in een huisartsenpraktijk	133
J. Koopman: De maatschappelijke rol van de huisarts in de moderne samenleving	141
Van de redactiecommissie	144
G. den Otter: Acute appendicitis	145
J. Schappert-Kimmijser: Verdwijnende en nieuwe oorzaken van blindheid	149
D. A. Wittop Koning: De huisarts en de nieuwe farmacopee	151
Driehoeksbespreking door kinderarts, psychiater en socioloog	153
B. N. Reydon Jr: Hoofdpijn in de keel- neus- en oorheelkunde	157
Referaten	159
Boekbespreking	160
Het lezen waard	160
Vierfactorenvaccin	161
Boerhaave-cursus conflicten in en van het huwelijksleven	161
Ingezonden	162
Jaarverslag 1961 Commissie Nascholing	162
Jaarverslag redactiecommissie huisarts en wetenschap	163
Aanvullende ledenlijst	164

Redactiecommissie: A. Hofmans, voorzitter, Rotterdam — G. J. Bremer, Nieuwkoop — K. G. Brühl, Amsterdam — A. E. Denekamp, Hengelo (O) — D. C. den Haan, Leiden.

Redactiesecretaris: J. J. van Mechelen.

Secretariaat Nederlands Huisartsen Genootschap: Keizersgracht 327, Amsterdam-C., telefoon 020-64043.

Redactiesecretaris: Keizersgracht 327, Amsterdam-C., telefoon 020-242535.

Administratie, abonnementen, advertenties:

Fa. J. H. Kruyt, Uitgever, Groot Hertoginnelaan 28, Bussum, telefoon 02959-16155; postgiro: 142554.
Abonnement f 17,50 per jaar; voor studenten f 7,50; voor het buitenland f 20,—; losse nummers f 2,—.

Advertenties kunnen zonder opgaaf van redenen worden geweigerd.

tiecommissie, hoe erkentelijk ook voor de reeds toegenomen medewerking, dat ook de toezending van verslagen en mededelingen voor de rubriek „Uit de Centra” zal kunnen en moeten worden geïntensiveerd.

De algemene redactionele werkzaamheden konden worden voortgezet volgens schema's en langs richtlijnen, welke zich na een aanloopperiode van enkele jaren reeds ten vorige jare als de meest aanbevelenswaardige hadden afgetekend. Zo wordt de rubriek „Spoedeisende gevallen uit de algemene praktijk” voortgezet, een andere rubriek, „Aanwinsten”, werd geopend. De heractivering binnen de werkgroep Artikelendocumentatie maakte het mogelijk de rubriek „Referaten” in normale omvang en — hetgeen de redactiecommissie het belangrijkste acht — als geheel afkomstig uit de ledenkring van het N.H.G., in stand te houden.

De gegroeide omvang van het blad — de jaargang 1961 telde precies 400 pagina's — heeft er toe geleid dat de produktiekosten daarvan de abonnementsprijs te boven gingen. De tegen het einde van het verslagjaar aan alle abonnees persoonlijk gerichte mededeling, dat deswege per einde van 1961 een verhoging van deze prijs zou moeten worden toegepast, heeft niet geleid tot vermindering van het aantal vaste lezers. Daaruit meent de redactiecommissie te mogen afleiden, dat haar streven waardering vindt in deze nog steeds groeiende lezerskring, die zich om het N.H.G. heeft gevormd en met zijn belangstelling ook daadwerkelijk steun verleent aan het realiseren van de doelstellingen van het N.H.G.

In de samenstelling van de redactiecommissie, die maandelijks haar werkvergaderingen hield en bovendien nog enkele malen bijeen kwam voor beleidsbesprekingen, is in het verslagjaar geen wijziging gekomen. De spanningen in het tijdschema van haar leden konden, soms door wijziging in de onderlinge taakverdeling, nog steeds worden overwonnen, waarmee allerminst wil zijn gezegd dat zij zouden zijn geweken. Voor zover die spanningen het gevolg waren van de medewerking, bij haar ingeroepen voor goede redactionele vormgeving aan bijdragen van collegae-huisartsen, haast de commissie zich echter te verklaren — zoals uit de aanhef van dit verslag reeds kan zijn gebleken — dat zulke spanningen haar zeer welkom zijn.

De redactiecommissie prijst zich gelukkig dat ook in 1961 verscheidene auteurs op haar verzoeken zeer welwillend hebben gereageerd, hetgeen onder andere uit de invoering van de rubriek „Aanwinsten” kan blijken. De goede samenwerking met de uitgever, die zich in het verslagjaar ook zakelijk tegemoetkomend heeft getoond jegens de redactiecommissie en daarmee tegenover het N.H.G., bleef bestendig.

AANVULLENDE LEDENLIJST NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

Van 23 maart 1962 tot en met 2 mei 1962

Nieuwe leden:

Mevr. G. J. Bosselaar-Boerma, Parallelstraat 6, Assen;
W. Frankenberg, Vaart NZ 28, Assen;
H. W. Reinking, Vaart NZ 28, Assen;
W. J. A. Bloemen, Stationsweg 15, Venray;
H. P. Hermans, Stationsstraat 19, Schinnen (L.).

Nieuwe buitengewone leden:

L. Bienfait, Servaas Bolwerk 12, Utrecht.

Kandidaat-leden:*

J. Th. Voorpoel, Arnhemseweg 21, Apeldoorn;
W. Eijsink, Seringenlaan 23, Apeldoorn;
P. A. J. Witlox, Knipplein 7, Roosendaal;
J. H. C. Wuisman, Stamproy (L.);
W. Verdenius, Heideburen 5, Heerenveen.

Mutaties:

W. Ch. Götte naar De Lairessestraat 71, Amsterdam;
A. H. Schreiber naar Kapellerpoort 16, Roermond
J. K. Platteschor naar B. Visserpark 4, Alphen aan den Rijn.

* Bezwaren tegen kandidaat-leden dienen binnen een maand schriftelijk bij het N.H.G.-bestuur te worden ingediend.